

ФАКТИТЕ ЗА ОПАЗВАНЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА, КОИТО НЕ ЗНАЕМ

- Ние знаем удивително малко за всеки аспект на околната среда, от миналото ѝ до сегашното ѝ състояние, до това как да я съхраним и защитим. Във всеки един спор всички страни преувеличават количеството реално познание и неговата степен на достоверност.

- Смятам, че е странно хората все още да вярват в надвисналата заплаха от изчерпване на ресурсите, след като в продължение на двеста години ни засипват с фалшиви тревоги за тази опасност. Не знам дали подобни убеждения в днешно време следва да се обяснят с непознаване на историята или със склерозирал догматизъм, но те очевидно са се вгнездили дълбоко в човешкото мислене.

- Вярвам, че хората са добронамерени. Изпитвам по-голямо уважение към хора, които могат да променят убежденията си, след като са получили нова информация, отколкото към онези, които се придържат сляпо към нещата, в които вярват вече от трийсет години. Светът се променя. Идеолозите – не.

- През приблизително трийсет и петте години съществуване на природозащитното движение като такова, науката преживя истинска революция. Тази революция ни даде ново разбиране за нелинейната динамика, сложните системи, теорията на хаоса, теорията на катастрофите. Тя промени начина, по който мислим за еволюцията и екологията, и въпреки това тези вече зрели теории още не са си пробили път в мисленето на екоактивистите, които незнайно защо са пуснали корени в идеята и реториката на седемдесетте години на миналия век.

- Нямаме и най-смътна представа как да запазим онова, което наричаме „дива природа“, и ще е по-добре да проучим този въпрос на терен. Не виждам доказателства да провеждаме такива изследвания по един скромен, разумен и систематичен начин. Затова и не вярвам да постигнем успех в управлението на дивата природа и през двамадесет и първи век. За това обвинявам природозащитните организации точно толкова, колкото строителните предприемачи и собствениците на мини. Резултатите са същите – и от алчността, и от незнанието.

- Имаме нужда от ново екологично движение, с нови цели и нови организации. Имаме нужда от повече хора, които да работят на терен, в действителна природна среда, и по-малко

хора пред компютърните екрани. Имаме нужда от повече учени и от много по-малко адвокати.

- Безумно е да смятаме, че можем да контролираме една толкова сложна система като околната среда чрез съдебни процеси. Можем да променяме състоянието ѝ само временно – обикновено като предотвратим нещо, – като нито можем да предскажем, нито да контролираме крайните резултати от временната промяна.

- Нищо не е толкова обречено на политизиране като околната среда, която всички ние делим, и с нищо не се злоупотребява толкова много чрез лоялността ни към дадена политическа партия. Именно защото е обща, околната среда не може да бъде управлявана от една-единствена фракция според собствените ѝ икономически или естетически предпочитания. Рано или късно друга фракция ще вземе властта и предишната политика ще бъде сменена със своята противоположност. Стабилното управление на околната среда изисква да признаем, че всички предпочитания имат право на място под слънцето – на сноубордистите и рибарите, на любителите на планинското колоездене и алпинистите, на строителните предприемачи и природозащитниците. Тези предпочитания си противоречат и тяхната несъвместимост не може да се избегне. Само че истинската функция на политиката е да помирява несъвместими цели.

- Отчаяно се нуждаем от необвързан с политиката механизъм за финансиране „на сляпо“ за провеждане на изследвания, които да определят подходящата политика. Учените неизбежно се съобръзват с онзи, който им плаща. Онези, които финансират изследвания – били те фармацевтична компания, правителствена агенция или природозащитна организация – винаги имат предвид определен резултат. Финансирането на научни изследвания почти никога не е свободно от натиск. Учените знаят, че по-нататъшното финансиране зависи от това дали резултатите са по вкуса на спонсорите. Вследствие на това „изследванията“ на природозащитните организации са точно толкова повлияни и подозрителни, колкото и тези, финансирани от индустрията. Правителствените „изследвания“ са повлияни по подобен начин в зависимост от това кой е на власт през съответния период. Някоя фракция не е оставала неизкушена.

- Заключение ми е, че сред „експлоататорите на околната среда“ са природозащитните организации, правителствените организации и едрият бизнес. Всички те имат еднакво нелицеприятни досиета.